

kronika

KRONIKA XXVII. TEOLOŠKO-PASTORALNOG TJEDNA

Od 27. do 30. siječnja 1987. godine održali smo XXVII. teološko-pastoralni tjedan za svećenike, koji je organizirao naš Katolički bogoslovni fakultet u Zagrebu. Sva su se predavanja i ove godine održala u velikoj dvorani Dječjačkog sjemeništa na Šalati u Zagrebu. I ove je godine prisustvovalo Tjednu oko 800 svećenika iz svih krajeva hrvatskoga jezičnog područja i izvan njega iz cijele Jugoslavije i inozemstva.

Tjedan je otvorio ovogodišnji dekan red. prof. dr. Celestin *Tomić*. U svom pozdravnom govoru istaknuo je glavnu misao ovogodišnjeg Tjedna i naše želje i namjere s ovim Teološko-pastoralnim tjednom. Nakon njega prisutne su pozdravili predstavnici visokih bogoslovnih škola (iskusovačka u Zagrebu, Rijeka, Sarajevo, Đakovo, Split, Makarska) i predstavnici vjerskih zajednica.

Tjednu su prisustvovali nadbiskupi: kardinal Franjo Kuharić, mons. Josip Pavlišić, mons. Mario Oblak i biskupi mons. Joakim Herbut, mons. Đuro Kokša, mons. Ante Tamarut, mons. Slavomir Miklović, mons. Franjo Komarica, mons. Ćiril Kos i mons. Ante Bogetić. Mnogi su biskupi uputil svoje pismene pozdrave ili brzojave (mons. Matiša Zvekanović, mons. Celestin Bezmalinović, mons. Alojz Turk, mons. Dragutin Nežić, mons. Pavao Žanić, mons. Ivo Gugić i drugi).

Tjednu je prisustvovao ove godine i apostolski pronuncij u Jugoslaviji mons. Gabriele *Montalvo*. On je u susretu sa svećenicima prije mise iznio svoj životni put i svoja iskustva. Odgovarao je na pitanja koja su mu postavljali svećenici i drugi sudionici Tjedna (pitanja o stanju Crkve u Južnoj Americi, o mogućnosti Papina posjeta Jugoslaviji, o slavljenju Božića u našoj zemlji i mnoga druga pitanja). Apostolski pronuncij predvodio je drugog dana euharistijsko slavlje i održao homiliju na hrvatskom jeziku. Prvi je dan euharistiji predsjedavao kardinal Franjo Kuharić a treći dan mons. Franjo Komarica, predsjednik Vijeća za laike pri BKJ. Kardinal Franjo Kuharić istaknuo je u svojoj homiliji kako su različite službe u Crkvi, ali je jedan Duh i stoga one ne mogu biti razlogom podijeljenosti. Sve su službe jedinstvenog poslanja i izraz jedinstvena misterija Crkve (vidi njegovu homiliju u ovom zborniku).

U uvodnom predavanju dr. Tomislav *Šagi-Bunić* pošao je od tumačenja pape Pavla VI, koji je rekao da se Crkva na Koncilu proglasila sluškinjom ljudskog roda i zacrtala naš novi humanizam. Taj novi humanizam prelazi u teandrizam, tj. bogočovječstvo, jer je Crkva sakrament, odnosno znak i oruđe sjedinjenja čovjeka s

Bogom i jedinstva svega ljudskog roda. Na kraju svog predavanja požalio je što Koncil nije uspio dostatno ocrtati položaj žene, njezina dostojanstva i uloge u sveopćem hodu čovječanstva.

Dr. Rudolf *Brajčić* obrazlagao je kakva je teologija o laicima ušla u koncilsku dvoranu, a kakva je iz nje izišla. Danas je teologija o laicima još neizrađena te stoji za nas kao zadatak. Da bi se izgradilo teologiju o laicima, treba početi od karizmatičkog ustrojstva Crkve a ne od hijerarhijskog svećeništva.

Dr. Andrija *Šuljak* pokazao je u svome predavanju kako je u prvim pocemima, u vrijeme progonstva, postojao sklad između klerika i laika, a kasnije se pojavljuju sve veće razlike i jaz (klerici počinju nositi posebnu nošnju, uvodi se celibat, izobrazba klera, a laici su prepušteni ovozemaljskim vrednotama).

Dr. Vjekoslav *Bajsić* razložio je problem sekularizacije i kako se Crkva s njime suočila.

Dr. Bonaventura *Duda* obradio je udio svih kršćana u trostrukoj Kristovoj službi, svećeničkoj, kraljevskoj i proročkoj. Svoje je izlaganje temeljio na dokumentima II. vatikanskog sabora i na učenjima posljednjih rimskih biskupa.

Dr. Marijan *Valković* obradio je pitanje laičke duhovnosti. Ukazao je na vrijedan doprinos žena koje mogu obogatiti svijet i laičkoj duhovnosti dati određenu širinu i novost.

Dr. Velimir *Blažević* govorio je o tome što je od smjernica II. vatikanskog sabora o laicima ušlo u novi Zakonik crkvenog prava. Dok je Koncil precizirao pojam »laika«, Zakonik je samo kratko naznačio tko su i što su vjernici »laici«. Zakonik preuzima u biti i odražava nauku II. vatikanskog sabora o laicima.

Dr. Anne-Marie *Grünfelder* govorila je o mjestu žene u Crkvi. Ukazala je na veliku nezainteresiranost i sa strane muškaraca i sa strane žena i nerazumijevanje pa i odbojnost kad se govori o položaju žene u Crkvi. Tomu pogoduje nedovoljan uvid u srž problematike, nedostatan znanje o mogućnostima suradnje u Crkvi i iskustvo o razilaženju između proklamiranog oslobođenja žene i njezina stvarnog položaja. Crkva bi trebala shvatiti kao izazov nastojanje žena da razviju svoju vlastitu duhovnost i da nađu dostojno mjesto u Crkvi.

Preč. Bono Zvonimir *Šagi* govorio je o mogućnostima djelovanja laika u našem društvu. Naglasio je da nije moguće odrediti neke jasne odrednice kršćanskih laika u našem društvu dok nije jasan cjelokupan položaj Crkve u samom samoupravnom socijalizmu.

Dr. Jakov *Jukić* govorio je o različitim ideologijama i mentalitetima koji danas utječu na vjernike. Vjernik danas proživljava iste probleme kao i onaj koji ne vjeruje. Suočen je s različitim ideologijama i mentalitetima koji danas vladaju svijetom a istodobno je u posebnom odnosu sa svojom Crkvom.

Dr. Josip *Baričević* govorio je o mogućnostima angažmana vjernika laika u našoj Crkvi. Taj je angažman u velikoj mjeri neosvijješćen i prigušen. Trebalo bi najhitnije buditi svijest o identitetu laika. Najveću važnost trebalo bi dati radu s roditeljima i odraslim vjernicima, a zatim i evangelizaciji mladih. Liturgiji također treba dati središnje mjesto.

U okviru Tjedna održan je i *Okrugli stol o ulozi i mjestu laika vjernika u Crkvi danas*. Okrugli stol je organizirao i vodio dr. Jerko *Fučak*. Sudjelovalo je 6 laika i

nekoliko svećenika. Najprije su pročitana pitanja (*lineamenta*), upućena krajevnim Crkvama pred ovogodišnju Biskupsku sinodu o laicima i odgovori koji su bili zaključak Teološkog kolokvija o ulozi laika u poslanju naše Crkve, što ga je organizirao Institut za teološku kulturu laika pri Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu. Sudionici Okruglog stola iznijeli su svoja razmišljanja. Pitanja su se kretala oko djelovanja naših vijeća za laike. Spominjane su i crkvene službe u koje bi se mogli uključivati laici. Dr. Josip Čorić upozorio je na stvaranje laičke strukture koja se klerikalizira. Dr. Ljudevit Rupčić misli da je angažman laika uglavnom na razini teorije. Sudionice su iznijele potrebu svjesnih laika. Dr. Josip Turčinović ukazao je na to kako i ova diskusija pokazuje da nisu pročitani crkveni dokumenti. Sav bi narod Božji trebao biti svjestan svoje crkvenosti i zahtijevao bi angažman na vlastitu odgovornost.

Zadnji je dan upriličena plenarna diskusija. Na njoj su raspravljena mnoga i vrlo različita pitanja: o nespremnosti laika da nastupe javno punim imenom i prezime-
nom, o majčinstvu u životu žene, o partnerstvu muškarca i žene, o samom pojmu laika, o ulozi vjernika u ovom našem »samoupravnom društvu«, o zaposlenju diplomiranih teologa laika itd.

Rad Tjedna odvijao se prema slijedećem programu:

PRVI DAN (UTORAK) **27. siječnja**

- 8,30** Otvaranje Tjedna. Dr. Celestin Tomić, dekan.
Eventualni pozdravi gostiju.
Humanizam i teandrizam II. vatikanskog sabora — Dr. Tomislav J. Šagi-Bunić
Odmor
- 10,30** Kakva je teologija o laicima ušla u koncilsku dvoranu, kakva iz nje izišla i koji je temeljni problem u teologiji o laicima danas — Dr. Rudolf Brajčić
Laik vjernik kroz povijest Crkve (do XVIII. st.) — Dr. Andrija Šuljak
- 12,00** Koncelebracija
- 15,30** Crkva u XIX. i XX. st. pred problemom sekularizacije i pitanje laikata u Crkvi — Dr. Vjekoslav Bajsić
Odmor
- 17,00** Diskusija o svim predavanjima. Formiranje radnih grupa.

DRUGI DAN (SRIJEDA) **28. siječnja**

- 8,30** Udio u trostrukoj Kristovoj službi — Dr. Bonaventura Duda
Kršćanin danas — ocrn laičke duhovnosti — Dr. Marijan Valković
Odmor
- 10,30** Rad po radnim grupama
- 12,00** Koncelebracija
- 15,30** Recepcija smjernica II. vatikanskog sabora o laicima u kodeksu kanonskog prava — Dr. Velimir Blažević
Žene u Crkvi — Dr. Anne-Marie Grünfelder

Odmor

17,00 Rad po radnim grupama

TREĆI DAN

(ČETVRTAK)

29. siječnja

8,30 Mogućnosti djelovanja laika u našem društvu — Zvonimir Bono Šagi
Vjernik u svijetu različitih ideologija i mentaliteta — Jakov Jukić
Odmor

10,30 Perspektive angažmana laika u životu i djelovanju naše Crkve — Dr. Josip
Baričević
Diskusija o prijepodnevnim predavanjima

12,00 Koncelebracija

15,30 OKRUGLI STOL: Sudjelovanje laika u životu Crkve, posebno u nas

ČETVRTI DAN

(PETAK)

30. siječnja

8,30 PLENARNA DISKUSIJA o temi Tjedna

11,00 Zaključak Tjedna

RAD PO GRUPAMA

1. Teologija laikata (R. Brajčić, B. Duda i T. Šagi-Bunić)
2. Laik u povijesti Crkve (V. Bajsić i A. Šuljak)
3. Laička duhovnost (M. Valković)
4. Angažman laika u suvremenom društvu, osobito u našem (J. Baričević, J. Jukić i Bono Zvonimir Šagi)
5. Žena kroz povijest Crkve i danas (Anne-Marie Grünfelder)

Rad Tjedna zaključio je dekan dr. Celestin Tomić. Na kraju je svim sudionicima Tjedna uputio oproštajne riječi kardinal Franjo Kuharić.

Adalbert REBIĆ